

BEHOUD 'T LAGE VELD

NIEUWSBRIEF

STEM WIJZER!

Werkgroep Tegenwind heeft de lokale partijen gevraagd om hun mening te geven over 4 stellingen. Eventuele toelichting op de antwoorden zijn terug te vinden op onze website:
<https://tegenwindculemborg.nl/>

Stemwijzer Windenergie Culemborg

Stelling 1: Gezondheid
Culemborg moet geen nieuwe windpark toestaan zolang onafhankelijk onderzoek niet overtuigend heeft aangetoond dat gezondheidsrisico's zijn uitgesloten.

Stelling 2: Afstanden
Windmolens mogen niet dichter dan 1 kilometer van woningen worden geplaatst.

Stelling 3: Natuur & landschap
De natuur en het landschap verdienen duurzame bescherming, schade van windpark weegt niet op tegen opbrengst.

Stelling 4: Hershoving
Windmolens moeten direct worden afgevoerd en bebouwd bij overschrijping van geluidsnormen.

Van de SP en Partij voor de Dieren nog geen opgave ontvangen.
De volledige antwoorden staan op de website:
<https://www.tegenwindculemborg.nl/>

DE VEILIGE AFSTAND TOT WONINGEN VOOR GROTE TURBINES IS VIJF TOT TIEN KILOMETER

Studie over infrageluid windmolens legt bom onder energietransitie

Nieuw Zweeds onderzoek van professor Ken Mattsson (Uppsala University) stelt dat het **infrageluid van moderne windturbines veel verder reikt dan tot nu toe werd aangenomen** en mogelijk gezondheidsklachten kan veroorzaken, zoals slaapstoornissen, migraine en concentratieproblemen. Met een nieuw rekenmodel toont het onderzoek aan dat dit laagfrequente geluid zich **meer dan 10 kilometer kan verspreiden** en sterker kan zijn dan bij oudere turbines.

Mattsson adviseert daarom een **veilige afstand van 5 tot 10 kilometer tussen windturbines en woningen**, terwijl turbines in Nederland soms al op **260 meter afstand** worden geplaatst. Het onderzoek zorgt voor hernieuwde discussie over regelgeving rond infrageluid en kan mogelijk gevolgen hebben voor het Europese windturbinebeleid.

Europese bewonersorganisaties en onder meer de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines pleiten inmiddels voor strengere normen en toepassing van het voorzorgsprincipe.

Op **24 maart** vindt in **Brussel** in het **Europees Parlement** een conferentie plaats met de titel: **“Onhoorbaar, maar niet onschadelijk: volksgezondheid en infrageluid van windenergie.”**

HET WINDTURBINE SYNDROOM

De Amerikaanse arts en bioloog Nina Pierpont introduceerde in 2006 de term **“windturbinesyndroom”** voor gezondheidsklachten die volgens haar samenhangen met het infrageluid van windturbines. In onderzoek dat zij publiceerde in het rapport *Wind Turbine Syndrome* (2009) beschrijft zij klachten zoals slapeloosheid, migraine en stress bij mensen die in de buurt van turbines wonen. Volgens de studie begonnen deze symptomen wanneer turbines werden ingeschakeld en verdwenen ze wanneer bewoners het gebied verlieten of wanneer turbines stilstonden.

Pierpont benadrukt dat **niet iedereen even gevoelig is voor laagfrequente trillingen**, wat het onderzoek complex maakt en tot discussie leidt. Critici uit de windindustrie spreken daarom van een mogelijk psychologisch effect, terwijl Pierpont stelt dat sommige mensen de pulserende trillingen van turbines **fysiek in hun lichaam kunnen voelen**, ook wanneer het geluid niet hoorbaar is.

OMWONENDEN WINDPARK KRIJGEN DEELS GELIJK: METINGEN TONEN BROMGELUIDEN VAN WINDMOLENS IN DRONTEN

Een nieuw, vertrouwelijk onderzoeksrapport van DGMR en Sensornet, in opdracht van de gemeente Dronten, bevestigt dat **windturbines in de nacht op meerdere locaties een hoorbare lage bromtoon veroorzaken**. Uit metingen bij tien woningen rond Swifterbant, Biddinghuizen en Ketelhaven blijkt dat tussen **01.00 en 04.00 uur** het turbinegeluid op **zeven meetpunten** duidelijk aanwezig is, vooral wanneer de omgeving verder stil is.

Hoewel het geluid niet per se harder is dan andere momenten, verandert het **karakter van het geluid in een constante lage brom**, wat volgens onderzoekers kan verklaren waarom bewoners hinder ervaren. Belangengroep Windbrekers ziet het rapport als **erkenning van klachten over slaapproblemen en geluidsoverlast** die al jaren door omwonenden worden gemeld. De gemeenteraad is nog niet officieel geïnformeerd; een reactie van het gemeentebestuur wordt binnenkort verwacht.

Uit: Omroep Flevoland
19 november 2025
Zie ook bijbehorende filmopname.

NETCONGESTIE EN WINDTURBINES

Verlichten windturbines de netcongestie? Kort antwoord: meestal niet. In veel gevallen maken ze de congestie juist groter.

Waarom? Netcongestie ontstaat als kabels, transformatoren of stations hun maximale capaciteit bereiken. Het gaat dus om waar de stroom doorheen moet, niet alleen om hoeveel er wordt opgewekt. Als je 32 MW extra stroom toevoegt kan dat alleen helpen als die stroom precies op de juiste plek wordt gebruikt maar vaak moet die extra stroom juist óók door het al volle knelpunt. Dan wordt het probleem groter in plaats van kleiner. Wat zegt onderzoek en praktijk? Meer wind betekent niet automatisch minder congestie. In landen met veel wind en zon (zoals Nederland) neemt congestie juist toe. Zonder netverzwaring leidt extra wind vaak tot het afschakelen van turbines, niet tot structurele verlichting van het probleem. Wanneer kan het wél tijdelijk helpen? Alleen als de stroom direct lokaal wordt gebruikt achter het knelpunt, er voldoende vraag is op momenten dat het waait of als de turbines actief worden gestuurd als onderdeel van congestiemanagement. Maar dit werkt alleen onder specifieke omstandigheden; niet altijd en niet als structurele oplossing. De kern Vier windturbines van 32 MW lossen netcongestie meestal niet op. Ze kunnen de stroomstromen verschuiven, maar

vergroten in veel situaties juist de druk op het net. Zonder gedetailleerde netstudies is de claim dat ze “congestie verlichten” vooral beleidstaal — geen technische zekerheid.

GOYERBRUG: DE EERSTE ALARMBELLEN WORDEN GELUID

Nadat sinds januari jl. de 4 nieuwe windturbines aan de overkant van de Lek in bedrijf zijn genomen, zijn er vele klachten gemeld over de herrie die deze windturbines veroorzaken. Dit wordt bij meerdere omwonenden ervaren, zelfs op afstanden boven de 1000 meter.

“Geluid is zo snerpnd, ik slaap nauwelijks en wordt om de 2 uur wakker. Het is een orkest in mijn huis. Het is een marteling.”, aldus een omwonende van Goyerbrug.

Gemeente Culemborg heeft in het verleden in een zienswijze aan de gemeente Houten haar zorgen geuit over dergelijke gevolgen voor omwonenden.